

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Staatssecretaris van Onderwijs
Drs. M.L.J. Paul
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

THUIS VOOR NOORDJE

November 2024

Van: de wethouders Jeugd 'Thuis voor Noordje', Noord Holland

Geachte mevrouw Paul,

Met deze brief vragen wij uw dringende aandacht voor onze ernstige zorgen over het ontbreken van een duidelijk perspectief voor het onderwijs bij de om- en afbouw van de gesloten jeugdzorg.

In Noord Holland wordt hard gewerkt aan de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg. Alle partijen; gemeenten, zorginstellingen, gecertificeerde instellingen en onderwijs trekken al langere tijd samen op in het programma Thuis voor Noordje. De focus ligt op het realiseren van een passend en dekkend aanbod voor alle Noord Hollandse kinderen.

Zoals bekend is de afbouw van de gesloten jeugdzorg in Noord Holland al grotendeels gerealiseerd. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling van onderwijsalternatieven voor het onderwijs in de gesloten jeugdzorg. Deze worden in samenhang met de jeugdzorg vormgegeven met als primaire focus het borgen van de onderwijscontinuïteit. Drie onderwijscoalities in Noord Holland werken daar, met hun partners in de regio, hard aan.

Daarbij lopen ze tegen een aantal obstakels aan in wet- en regelgeving en onduidelijkheid over financiering. Dit belemmert een verdere voortvarende aanpak bij het kunnen bieden van onderwijscontinuïteit bij de om- en afbouw. We weten dat deze problemen landelijk spelen en in diverse gremia met het ministerie besproken zijn. Echter heeft dat nog niet geleid tot duidelijkheid.

We doen als wethouders uit Noord Holland, verbonden aan de beweging Thuis voor Noordje, een dringend beroep op u om deze obstakels weg te nemen en ons mee te nemen in de stappen die u daarvoor zet. Dit perspectief is noodzakelijk om te voorkomen dat ontwikkelingen verder stagneren met als gevolg dat de kwetsbare jongeren om wie het gaat onvoldoende steun wordt geboden.

Het gaat om de volgende punten:

1. Duidelijkheid over financiën

Op dit moment is er onvoldoende zicht op hoe de financiering van het onderwijs in geslotenheid op termijn zal worden bekostigd, zowel in hoogte, opbouw en omvang. Ook is onbekend aan wie de middelen op termijn worden uitgekeerd (schoolbesturen – samenwerkingsverbanden). Duidelijkheid is nodig om met verantwoordelijken afspraken te kunnen maken over noodzakelijke ontwikkelingen en bijkomende investeringen. Over de financiering van de coalitiemiddelen aan de swv-en is bekend dat deze tot de zomer van 2025 doorlopen. Een verder perspectief ontbreekt. Deze middelen worden nu grotendeels aangewend om te stimuleren dat meer jongeren via een reguliere route onderwijs ontvangen. Deze opbouw van onderwijsalternatieven komt onder druk te staan als een verder perspectief ontbreekt. Tevens is uitbreiding van deze financiering gewenst om onderwijs alternatieven voor gesloten jeugdzorg te borgen.

2. Onderwijscontinuïteit

De wettelijke regeling dat leerlingen na 3 maanden uitgeschreven worden bij de school van herkomst als zij geplaatst worden bij een residentiële voorziening belemmert om de onderwijscontinuïteit goed vorm te geven. Om dat te kunnen bieden is het nodig dat de school van herkomst blijvend verantwoordelijk is voor het onderwijsperspectief ook als een residentiële plaatsing langer duurt dan 3 maanden. Dit is een belangrijk principe om de organisatie van onderwijsondersteuning en jeugdhulp op te baseren.

3. Duidelijkheid over de toepassing van de beleidsregel afwijking onderwijstijd

Het residentieel onderwijs heeft (op grond van categorie c van de beleidsregel) de opdracht (en mogelijkheid) om onderwijs volgend te laten zijn op jeugdhulpdoelen. Uitgangspunt hierbij is dat het jeugdhulpplan leidend is. Het thuisnabije onderwijs heeft deze mogelijkheid niet. Bij behoud van inschrijving draagt zij de zorgplicht, maar is dus vervolgens beperkt in de mogelijkheden om het onderwijs flexibel aan te passen. Bovendien stuit het onderwijs dan op vragen waarover landelijk al meerdere jaren onduidelijkheid is (oza-experimenteerregeling, bekostiging van onderwijs buiten de muren van scholen, symbiose, enzovoort). Met het oog op de doelgroep Jeugdzorg Plus is duidelijkheid nodig hoe de inschrijving thuisnabij behouden kan blijven en tegelijkertijd het aanbod flexibel en in samenwerking met jeugdhulp en residentieel onderwijs vorm kan krijgen.

4. Onvoldoende passend inspectiekader onderwijs

Vanuit het speciaal onderwijs (CI4) wordt geconstateerd dat de focus van de inspectie eenzijdig gericht is op de onderwijsprestatie. Voor de leerlingen met meervoudige problematiek is de gevraagde prestatie veelal niet realistisch. Het tot ontwikkeling komen, grip krijgen op het leven, en motivatie voor onderwijs en/of werk krijgen, zijn voorliggende doelen. Aanpassing van of ruimte hiervoor in het inspectiekader is nodig om tot een realistische beoordeling van de onderwijsinzet te komen.

Wij nodigen u uit voor een bestuurlijk werkbezoek aan Thuis voor Noordje waarin wij samen met de Noord Hollandse coalities Samenwerkingsverbanden met u mogelijke oplossingsrichtingen voor deze huidige obstakels graag verkennen.

Namens de Stuurgroep BORN, als gemeentelijke pijler Thuis voor Noordje,

Hoogachtend,

Jelmer Kruijt,
Wethouder Gooise Meren

Natasja Groothuismink,
Wethouder Zaanstad